

Zelfevaluatie Wmo-raden

Tussenoverzicht november 2007 - april 2008

Trudi Nederland en Gülşen Doğan

Mei 2008

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Deelname WMO-adviesraden	6
3.	Oprichting adviesraden	6
4.	Doelgroepen	7
5.	Status van de adviesraad	8
6.	Inhoud van het advieswerk	10
7.	Beoordelingen door adviesraden	12
8.	Relatie met doelgroepen Wmo	18
9.	Ondersteuning	18
10.	Politieke prioriteiten	20
11.	Samenvattende conclusies	21
	Bijlage 1 Overzicht gemeenten	25
	Bijlage 2 Overzicht tabellen	27

1. Inleiding

Aan het eind van het jaar 2007 heeft het Verwey-Jonker Instituut, in opdracht van Zorgbelang Nederland en het Landelijk Platform GGz, het instrument Zelfevaluatie Wmo-adviesraden ontwikkeld. Het is een onderdeel van de stimuleringsprogramma's Lokaal Centraal en Lokale Versterking GGz. Het houden van zelfevaluaties door Wmo-adviesraden heeft twee doelen:

1. Aan de hand van een evaluatie kunnen de leden van de Wmo-raad¹ reflecteren op de stand van zaken van hun advieswerk. Het helpt ze bij het trekken van conclusies over hun eigen functioneren en bij het formuleren van verbeterpunten.
2. Na verwerking van de gegevens uit de gehouden zelfevaluaties is het mogelijk een landelijk en een provinciaal overzicht te verkrijgen, vanuit het perspectief van de leden van de Wmo-raden.

Deze tussenrapportage bevat de resultaten van alle onderdelen van de zelfevaluaties van 82 Wmo-raden. De evaluaties zijn gehouden in de laatste twee maanden van het jaar 2007 en in het eerste kwartaal van het jaar 2008². Voor de leesbaarheid zijn niet alle tabellen in deze tussenrapportage opgenomen, maar zijn ze te vinden in bijlage 2.

Het is gebleken dat de agenda's van veel adviesraden overvol zijn. Daarom hebben Zorgbelang Nederland en het Landelijk Platform GGz ervoor gekozen de Wmo-adviesraden langere tijd de gelegenheid te geven de evaluatie uit te voeren.

¹ Voor het begrip Wmo-raad zijn diverse andere namen in omloop. In deze rapportage gebruiken wij ook de term adviesraad en adviesorgaan.

² De tussenrapportage geeft alleen het landelijke overzicht weer, omdat de verdeling over de diverse provincies van uitgevoerde evaluaties nog scheef is. Wel kan er op verzoek van de provinciale projectleiders van Zorgbelangorganisaties een kort tabellenoverzicht per provincie worden verstrekt.

De volledige rapportage zal na het sluiten van de inzendtermijn (december 2008) verschijnen.

2. Deelname Wmo-adviesraden

Tot 1 april 2008 hebben 82 Wmo-adviesraden de vragenlijst 'Zelfevaluatie Wmo-adviesraden' ingevuld. De verdeling van het aantal Wmo-adviesraden per provincie (zie bijlage 1 voor het overzicht van de gemeenten) ziet er als volgt uit:

Provincie

	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
<i>Drenthe</i>	7	9%
<i>Flevoland</i>	1	1%
<i>Friesland</i>	6	7%
<i>Gelderland</i>	2	2%
<i>Groningen</i>	5	6%
<i>Limburg</i>	7	9%
<i>Noord-Brabant</i>	19	23%
<i>Noord-Holland</i>	10	12%
<i>Overijssel</i>	1	1%
<i>Utrecht</i>	13	16%
<i>Zeeland</i>	3	4%
<i>Zuid-Holland</i>	5	6%
<i>Amsterdam</i>	3	4%
<i>Totaal</i>	82	100%

3. Oprichting adviesraden

Een groot aantal adviesraden (41%) is gestart in 2006; 17% is vóór 2006 begonnen (periode 1997-2005). In het jaar 2007 is 39% van de adviesraden gestart en in 2008 zijn er nog twee adviesraden met hun werk begonnen. Het initiatief tot het oprichten van de adviesraad is bij iets meer dan de helft van de adviesraden genomen door de desbetreffende gemeente. Bij iets meer dan een kwart kwam het initiatief vanuit een of meerdere cliënten-/ patiëntenorganisa-

ties zelf, en bij 14% was het een gezamenlijk initiatief (de gemeente samen met cliënten-/patiëntenorganisaties). In de categorie 'anders' (9%) zitten particulieren, het stadsdeel en een uitvoerder van het loket.

4. Doelgroepen

De doelgroepen die het best vertegenwoordigd zijn in de Wmo-adviesraden zijn ouderen en mensen met een lichamelijke beperking. Ook mantelzorgers zijn in 84% van de adviesraden goed vertegenwoordigd, evenals chronisch zieken (76%) en vrijwilligers (72%). De dak- en thuislozen en verslaafden zijn van de in de Wmo-raden deelnemende doelgroepen minder goed vertegenwoordigd (zie onderstaande tabel). Binnen de categorie 'anders' worden vooral cliëntenraden woon-/zorginstellingen, huurdersverenigingen, vakbonden, vrouwenorganisaties en vluchtelingenwerk genoemd.

Doelgroepen die vertegenwoordigd zijn in de adviesraad ^a

	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
<i>Ouderen</i>	78	95%
<i>Mensen met een lichamelijke beperking</i>	74	90%
<i>Mensen met een verstandelijke beperking en hun vertegenwoordigers</i>	51	62%
<i>Mensen met een zintuiglijke beperking</i>	34	41%
<i>GGz-cliënten</i>	53	65%
<i>Dak- en thuislozen</i>	15	18%
<i>Verslaafden</i>	18	22%
<i>Chronisch zieken</i>	62	76%
<i>Mantelzorgers</i>	69	84%
<i>Uitkeringsgerechtigde</i>	46	56%
<i>Allochtonen</i>	22	27%
<i>Jeugd</i>	25	30%
<i>Vrijwilligers</i>	59	72%
<i>Buurt- en wijkraden</i>	26	32%
<i>Levensbeschouwelijke organisatie</i>	41	50%
<i>Individuele burgers</i>	31	38%
<i>Anders, namelijk</i>	31	38%

^a meerdere antwoorden mogelijk

Op de vraag of de Wmo-raad nog (vertegenwoordigers van) belangrijke doelgroepen mist, zegt 77% 'ja'. Hierbij noemen de respondenten het vaakst de doelgroepen jongeren en allochtonen, en ook: buurt- en wijkraden, mensen met een verstandelijke beperking, ggz-cliënten, uitkeringsgerechtigden en verslaafden.

Het overgrote deel van de adviesraden (89%) zegt zelf initiatieven te nemen voor het leggen van contacten met diverse achterbannen. Bij de toelichting geven de raden redenen als: 'daar doen we het voor', 'de achterban is ervaringsdeskundig', 'de gemeente doet dat niet' en 'nodig om witte vlekken te traceren'. Ook vermelden een aantal adviesraden de methoden van contactlegging, zoals voorlichtingsbijeenkomsten, gebruikerspanels, jaarlijkse bijeenkomsten en toezenden van nieuwsbrieven. De overige 11% van de adviesraden zegt geen initiatieven te nemen om contact met de achterban te leggen. In de toelichting wordt verklaard dat daar pas net mee is begonnen (te kort tijd), en enkelen zeggen dat dit door de individuele leden wordt gedaan, door de participerende ouderenbonden, of dat het een taak is voor de gemeente.

5. Status van de adviesraad

Bij de vraag naar de status van de adviesraad waren meerdere antwoorden mogelijk. Van alle adviesorganen heeft iets meer dan de helft, namelijk 51%, formele bevoegdheden. 42% van de adviesraden heeft (ook) een huishoudelijk reglement en bij 41% is de adviesraad (ook) officieel door de gemeenteraad ingesteld bij verordening. Bij slechts een derde is de adviesraad (ook) door het college van burgemeester en wethouders ingesteld bij reglement (zie tabel in bijlage 2). De categorie 'anders' is (ook) door 37% van de adviesraden aangekruist. Het vaakst wordt hierbij vermeld dat de adviesraad een stichting is en in mindere mate dan de adviesraad nog geen formele status heeft.

Ook is gevraagd over welke onderwerpen er schriftelijke afspraken zijn vastgelegd.

Er zijn schriftelijke afspraken gemaakt over: (N=81) ^a

	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
<i>De onderwerpen waarover het adviesorgaan adviseert</i>	59	73%
<i>Hoe vaak het adviesorgaan overlegt met de beleids-ambtenaar Wmo</i>	46	57%
<i>Hoe vaak het adviesorgaan overlegt met de wethouder</i>	51	63%
<i>Hoe de informatievoorziening aan het adviesorgaan plaatsvindt</i>	49	60%
<i>Aan wie het adviesorgaan adviseert</i>	69	85%
<i>Hoe de procedure van adviseren verloopt (termijn, reactie, advies e.d.)</i>	43	53%
<i>De openbaarheid van de adviezen</i>	43	53%
<i>Het budget van het adviesorgaan</i>	61	75%
<i>Het vergoeden van de onkosten van het advieswerk</i>	54	67%
<i>Een aanwezigheidsvergoeding voor de leden</i>	45	56%
<i>De samenstelling van het adviesorgaan</i>	62	77%
<i>Een onafhankelijke voorzitter</i>	45	56%
<i>Anders, namelijk</i>	20	25%

^a meerdere antwoorden mogelijk

Bij 85% van de adviesraden zijn er schriftelijke afspraken gemaakt over aan wie de adviesraad adviseert. Bij drie kwart of meer zijn er (ook) schriftelijke afspraken over de samenstelling van de adviesraad, het budget en over de onderwerpen waarover geadviseerd wordt. Over de overige onderwerpen (zie tabel) bestaan er bij minder dan de helft van de adviesraden, schriftelijke afspraken.

Een kwart van de adviesorganen vult (ook) de categorie ‘anders’ in. Hierbij wordt opgemerkt dat de afspraken nog niet geformaliseerd zijn, of dat ze geregeld zijn in een convenant, of dat er (nog) geen schriftelijke afspraken zijn vastgelegd. Ook wordt hierin genoemd dat er schriftelijke afspraken zijn over een onafhankelijke secretaris, vergoeding van professionele ondersteuning, burgerraadplegingen, of zittingsduur.

6. *Inhoud van het advieswerk*

Het overgrote deel, namelijk 83% van de adviesraden, adviseert over alle negen velden van de Wmo. Het merendeel, en wel 78%, adviseert zowel over het beleid als over de uitvoering. De helft adviseert ook over aanpalende beleidsterreinen, zoals gezondheidsplannen en jeugdzorg (zie tabel in bijlage 2).

Voorbeeld 1: Het Wmo-loket in Veenendaal

Het advies was gericht op het college van Burgemeester en Wethouders. De inhoud van het advies ging over de opzet en inrichting van het Wmo-loket (onder andere locatie, bemensing, kwaliteit, laagdrempelig, communicatie naar de burger). Het was een schriftelijk advies na veelvuldig mondeling overleg met de wethouders. De adviesraad heeft samengewerkt met de wethouder, met beleidsambtenaren, en met een externe projectbegeleider. Het effect was dat het gemeentebestuur het advies nagenoeg volledig heeft overgenomen. Het leerpunt van de adviesraad is: zoek de samenwerking en streef van daaruit naar verbeteringen.

Bijna alle adviesraden (98%) zeggen niet alleen gevraagd, maar ook ongevraagd advies uit te brengen. De vraag waarover ongevraagd advies wordt uitgebracht, is door 46% van de adviesorganen beantwoord met: 'alle beleid-/prestatievelden, 'alle Wmo-zaken' of 'alles waar het nodig is'. De overige adviesorganen geven specifieke zaken waarover ongevraagd geadviseerd wordt. Deze lijst is erg divers en behelst onder meer: PGB, voorzieningen, mantelzorg, vrijwilligersbeleid, uitvoering regiotaxi, toegankelijkheid, subsidieregels, indicatiestelling en gezondheidsbeleid.

Voorbeeld 2: Actie tegen het plan van de gemeente Amsterdam om PGB-HBH klasse 1 af te schaffen

Het advies was in eerste instantie gericht op ambtenaren. De kern van het advies was niet afschaffen, want dan beperk je de keuzevrijheid van de burger en dat gaat in tegen de Wmo-gedachte. De werkwijze bestond eruit dat een advocaat om juridisch advies is gevraagd; er is gelobbyd bij de politiek; en er is een schriftelijk advies gegeven. Er is samengewerkt met politici, juristen, de achterban, en met patiëntenorganisaties. Het effect was dat het voorstel van tafel is verdwenen. Doordat het adviesorgaan tegen het gemeentevoorstel in verweer is gegaan, blijft de keuzevrijheid van de Amsterdamse burger nu op dit punt gehandhaafd. Het leerpunt is dat het loont om deskundig juridisch advies in te winnen en op verschillende niveaus de kwestie aan te kaarten (politiek, juristen, achterban).

De onderstaande tabel laat zien dat adviesraden vooral worden betrokken bij de eerste conceptnota van beleid (77%). (Iets meer dan) de helft wordt ook ingeschakeld bij de aanvang van de procedure/de brainstormfase en bij het plan van aanpak voor de uitvoering. Minder dan de helft van de adviesraden wordt betrokken bij de nota voor de gemeenteraad en bij de nota voor de wethouder. Slechts één op de vijf adviesraden wordt ingeschakeld bij het stadium van de concrete uitvoering.

Stadium van betrokken worden bij de beleidsprocedure (N=81) ^a

	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
<i>Bij de aanvang van de procedure (brainstormfase)</i>	44	54%
<i>Bij de eerste conceptnota</i>	62	77%
<i>Bij de nota voor de wethouder</i>	30	37%
<i>Bij de nota voor de gemeenteraad</i>	36	44%
<i>Bij het plan van aanpak voor de uitvoering</i>	40	49%
<i>Bij de concrete uitvoering zelf</i>	16	20%
<i>Anders, namelijk</i>	12	15%

^a meerdere antwoorden mogelijk

Voorbeeld 3: Aanpassing winkelstraat in Best

Het advies was gericht aan de wethouder. De inhoud van het advies was om de drempels en andere obstakels op te ruimen in de winkelstraat, zodat rolstoelgebruikers en mensen met een rollator niet hoeven te slompen, maar fatsoenlijk de winkels kunnen bezoeken. Het advies is schriftelijk en mondeling overgebracht en er is samengewerkt met het gehandicaptenplatform. Het effect is dat de uitvoering ter hand is genomen. Het leerpunt is dat het helpt om zaken concreet en slagvaardig aan te pakken.

7. *Beoordelingen door adviesraden*

Aan de adviesorganen is gevraagd om een beoordeling te geven over verschillende onderdelen van het werk: de relatie van de adviesraad met de gemeente, het functioneren van de adviesraad en het effect van de advisering door de adviesraad op het Wmo-beleid. Daarnaast zijn de adviesraden ook gevraagd om een beoordeling te geven over het Wmo-beleid van de gemeenten. Binnen deze vragen konden de adviesraden een cijfer van 1 (zeer negatieve beoordeling) tot 10 (optimaal positieve beoordeling) geven. Voor elk van de vragen hebben we deze cijfers als volgt gecategoriseerd: 'onvoldoende' voor de cijfers 1 tot en met 5, 'voldoende' voor het cijfer 6, 'goed' voor het cijfer 7, en 'uitstekend' als er een cijfer van 8 tot en met 10 werd gegeven.

Beoordeling relatie met gemeente

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de adviesraden zeer positief zijn over de mate waarin de gemeente het adviesorgaan serieus neemt: 40% geeft een 7 en 37% een 8 of meer. Ook verloopt het overleg met de gemeente in een goede sfeer: 32% beoordeelt de sfeer met een 7 en zelfs 61% van de adviesraden vindt de sfeer uitstekend door een 8 of meer toe te kennen. Een meerderheid is tevreden over de resultaten van dit overleg, doordat adviesonderdelen worden opgenomen in het beleid: 58% geeft een 7 of hoger,

maar tegelijkertijd geeft 42% een 6 of minder voor dit belangrijke onderdeel. Voor alle onderdelen over de benodigde tijd voor het advieswerk is de grote meerderheid van de adviesorganen negatief of nog net tevreden: 46% vindt dat er onvoldoende tijd is voor de voorbereiding, 44% vindt dat er niet tijdig door de gemeente wordt teruggekoppeld en 27% is niet tevreden over de tijd die er is om met de gemeente te overleggen.

Beoordeling van de relatie van de adviesraad met de gemeente					
		<i>onvol- doende</i>	<i>vol- doende</i>	<i>goed</i>	<i>uit- stekend</i>
<i>Serius genomen worden</i>	N=82	10%	14%	40%	37%
<i>Voldoende tijd voor de voorbereiding</i>	N=80	46%	30%	20%	4%
<i>Tijdige terugkoppeling door gemeente</i>	N=79	44%	28%	14%	14%
<i>Voldoende overlegtijd met de gemeente</i>	N=80	27%	34%	27%	13%
<i>De sfeer tijdens het overleg met de gemeente</i>	N=82	3%	5%	32%	61%
<i>Het opnemen van adviesonderdelen van de adviesraad in het beleid</i>	N=79	18%	24%	30%	28%

Beoordeling van het eigen functioneren

Over het eigen functioneren zijn de adviesraden positief; vooral de vergaderingen en het samenwerken lopen goed. Dit blijkt uit beoordelingen van een 7 of hoger van de volgende onderdelen: onderlinge samenwerking (89%), de werksfeer (95%), de vergaderorde (78%), het voorzitterschap (86%), onafhankelijke keuzes maken (79%) en het hebben van een gemeenschappelijke visie (77%).

Beoordeling van het functioneren van de adviesraad					
		<i>onvol- doende</i>	<i>vol- doende</i>	<i>goed</i>	<i>uit- stekend</i>
<i>Onderlinge samenwerking</i>	N=78	1%	10%	39%	50%
<i>Werksfeer</i>	N=78	0%	5%	32%	63%
<i>Zelf initiatieven nemen</i>	N=78	17%	27%	24%	32%
<i>Duidelijke takenverdeling</i>	N=78	18%	24%	31%	27%
<i>Vergaderorde</i>	N=78	3%	21%	39%	39%
<i>Het voorzitterschap</i>	N=75	3%	12%	31%	55%
<i>Gemeenschappelijke visie</i>	N=78	5%	18%	45%	32%
<i>Onafhankelijke keuzes maken</i>	N=76	5%	16%	42%	37%
<i>Kennis over de achterbannen</i>	N=78	8%	22%	40%	31%
<i>Kennis over Wmo velden</i>	N=78	6%	27%	42%	24%
<i>Strategie bepalen</i>	N=78	24%	30%	27%	19%

Als het gaat over kennis en kunde zijn er wel duidelijke verbeterpunten aan te geven. De volgende onderdelen beoordelen de adviesraden met een 6 of met minder dan een 6: strategie bepalen (54%), zelf initiatieven nemen (44%), duidelijke taakverdeling (42%). Ook kennis over de achterbannen (30%) en kennis over de Wmo velden (33%) kan volgens een deel van de adviesraden beter.

Beoordeling effecten van het advieswerk

Wat is het oordeel van de adviesraden over de effecten van hun advisering? Uit de onderstaande tabel blijkt dat de grote meerderheid van de raden positief oordeelt (7 of hoger) over de inbreng bij

het tot stand komen van de Wmo-beleidsnota (78%) en bij de inhoud van de beleidsnota (70%). Een meerderheid vindt ook het effect goed of uitstekend op het beleid rond individuele voorzieningen (57%), de informatievoorziening aan burgers (56%), individueel vervoer (54%), en het lokale loket (52%). Ontevreden zijn de adviesraden over de effecten op de overige onderdelen waar zij een 6 of minder voor geven: cliëntgestuurde initiatieven (82%), OGGZ/maatschappelijke opvang (73%), herindicatie van hulp bij het huishouden (64%) en inkoop van hulp bij het huishouden (65%).

Beoordeling van het effect van de advisering van de adviesraad op het WMO-beleid					
		<i>onvol- doende</i>	<i>vol- doende</i>	<i>goed</i>	<i>uit- stekend</i>
<i>De informatievoorziening aan burgers</i>	<i>N=69</i>	<i>23%</i>	<i>22%</i>	<i>41%</i>	<i>15%</i>
<i>Het lokale loket</i>	<i>N=65</i>	<i>23%</i>	<i>25%</i>	<i>37%</i>	<i>15%</i>
<i>(Her)indicatie van hulp bij het huishouden</i>	<i>N=64</i>	<i>42%</i>	<i>22%</i>	<i>28%</i>	<i>8%</i>
<i>Inkoop van hulp bij het huishouden (pakket van eisen kwaliteit zorg)</i>	<i>N=61</i>	<i>49%</i>	<i>16%</i>	<i>23%</i>	<i>12%</i>
<i>OGGZ/maatschappelijke opvang</i>	<i>N=40</i>	<i>58%</i>	<i>15%</i>	<i>25%</i>	<i>3%</i>
<i>Cliëntgestuurd initiatief/dagbesteding</i>	<i>N=39</i>	<i>67%</i>	<i>15%</i>	<i>13%</i>	<i>5%</i>
<i>Beleid individuele voorzieningen</i>	<i>N=60</i>	<i>20%</i>	<i>23%</i>	<i>40%</i>	<i>17%</i>
<i>Beleid individueel vervoer</i>	<i>N=56</i>	<i>29%</i>	<i>18%</i>	<i>38%</i>	<i>16%</i>
<i>Tot stand komen Wmo-beleidsnota</i>	<i>N=73</i>	<i>16%</i>	<i>6%</i>	<i>41%</i>	<i>37%</i>
<i>De inhoud van de Wmo-beleidsnota</i>	<i>N=72</i>	<i>15%</i>	<i>15%</i>	<i>35%</i>	<i>35%</i>

Voorbeeld 4: Verstrekken gemeentelijke voorzieningen in Goirle

Het advies was gericht op het al bestaande gemeentelijke Wmo-beleid. De kern van het advies was het completeren van de voorzieningenlijst waar nodig. Er is samengewerkt met belangenorganisaties, het KBO, platform gehandicapten, vluchtelingenwerk, werkgroep minima en ouderinitiatief WIG. Het effect was dat de voorstellen een op een zijn overgenomen. Het leerpunt was dat het noodzakelijk is om ervaringsdeskundigen bij het beleid te betrekken.

Beoordelingen van het beleid van de gemeente

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de oordelen over de verschillende onderdelen van het Wmo-beleid overeenkomstig zijn met de oordelen over het effect van het advieswerk. Daar waar de adviesraden tevreden zijn over de effecten van hun inbreng, beoordelen zij het beleid op dat onderdeel meestal positief. Als zij niet tevreden zijn, vellen zij een negatief oordeel over het beleid. Zo oordeelt een grote meerderheid van de raden positief (7 of hoger) over het tot stand komen van de Wmo-beleidsnota (70%) en over de inhoud van de beleidsnota (70%). Een meerderheid vindt het beleid ook goed of uitstekend op het gebied van individuele voorzieningen (64%), individueel vervoer (57%), en het lokale loket (51%). Het beleid op het gebied van informatievoorziening aan burgers wordt door 48% van de adviesraden goed of uitstekend beoordeeld. Ontevreden zijn de adviesraden over het beleid waar de meerderheid van de raden een 6 of minder voor geven:³ cliëntgestuurde initiatieven (80%), OGGZ/maatschappelijke opvang (77%), herindicatie van hulp bij het huishouden (68%) en inkoop van hulp bij het huishouden (52%).

³ Let op de aantallen raden die dit onderdeel hebben beoordeeld. Zo hebben maar 44 raden een oordeel gegeven over het beleid rond cliëntgestuurde initiatieven; 38 adviesraden hebben dit onderdeel overgeslagen. De reden daarvan is onbekend, maar het ligt voor de hand dat het gemeentelijk beleid op dit terrein nog ontbreekt.

Beoordeling van het Wmo-beleid van de gemeente					
		<i>onvol- doende</i>	<i>vol- doende</i>	<i>goed</i>	<i>uit- stekend</i>
<i>De informatievoorzie- ning aan burgers</i>	N=78	26%	27%	35%	13%
<i>Het lokale loket</i>	N=79	24%	26%	28%	23%
<i>(Her)indicatie van hulp bij het huishouden</i>	N=73	32%	36%	19%	14%
<i>Inkoop van hulp bij het huishouden (pakket van eisen kwaliteit zorg)</i>	N=68	27%	25%	34%	15%
<i>OGGZ/maatschappelijke opvang</i>	N=47	43%	34%	19%	4%
<i>Cliëntgestuurde initiatief/dagbesteding</i>	N=44	46%	34%	16%	5%
<i>Beleid individuele voorzieningen</i>	N=73	14%	22%	49%	15%
<i>Beleid individueel vervoer</i>	N=69	16%	28%	41%	16%
<i>Tot stand komen Wmo- beleidsnota</i>	N=74	12%	18%	38%	32%
<i>De inhoud van de Wmo- beleidsnota</i>	N=73	12%	18%	37%	33%

Aan de adviesraden is verder gevraagd of de gemeente te werk gaat volgens een eigen visie met prioriteiten of volgens de visie van andere spelers. Van de adviesorganen vindt 72% dat de gemeente een eigen visie met prioriteiten volgt. Volgens een minderheid, namelijk 42% wordt (ook) de koers van de VNG gevolgd en volgens 31% (ook) die van een intergemeentelijke instelling. Slechts 12% vindt dat de koers van de Sociale Dienst wordt gevolgd door de gemeente. Binnen de categorie 'anders' (31%) wordt vooral de koers van de regionale samenwerking met andere gemeenten genoemd.

8. Relatie met doelgroepen Wmo

De vraag of de adviesraad voldoende kan betekenen voor de doelgroepen van de Wmo, wordt door 69% van de raden met 'ja' beantwoord. 'Nee' zegt 23% van de adviesraden en 9% zegt het niet te weten. De adviesraden die deze vraag ontkennend hebben beantwoord, geven vooral als reden dat er (nog) niet voldoende contact is met alle doelgroepen (voornamelijk de jeugd, allochtonen en ggz-cliënten). De volgende redenen geven de adviesraden als verklaring hiervoor: beperkte financiën, (nog) niet voldoende kennis en vertegenwoordiging, nog onvoldoende gevoed vanuit de gemeente en te weinig bekendheid.

Hoe belangrijk vinden de adviesraden het om betrokken te zijn bij vormen van burgerparticipatie voor het Wmo-beleid zoals burgerpanels en themabijeenkomsten? Bij deze vraag kon een keuze worden gemaakt tussen 'zeer belangrijk', 'belangrijk', 'neutraal', 'niet zo belangrijk' en 'helemaal niet belangrijk'. Er zijn twee adviesorganen die deze vraag met 'neutraal' beantwoorden en alle overige adviesraden vinden het 'belangrijk' (53%) of 'zeer belangrijk' (44%).

9. Ondersteuning

Het overgrote deel, namelijk 83% van de adviesraden, krijgt ondersteuning bij het werk. Van deze groep geeft 61% aan ondersteuning te krijgen van de ambtelijke secretaris van de gemeente, ook 61% door een medewerker van Zorgbelang en 9% door een medewerker van een ggz-werkgroep. Van de adviesraden die ondersteuning krijgen bij het advieswerk, vult 62% (ook) de categorie 'anders' in. Hierbij wordt onder meer genoemd: (beleids)ambtenaren, VCP (Programma Versterking CliëntenPositie), eigen ambtelijke secretaris, welzijnorganisatie/stichting welzijn, onafhankelijke ondersteuner, overkoepelde cliëntenorganisaties, steunpunt mantelzorg en patiënten-/cliëntenorganisaties.

Ook is de adviesraden gevraagd op welke punten ze meer ondersteuning nodig hebben. Uit onderstaande tabel blijkt dat het overgrote deel, en wel 81% van de adviesorganen, graag ondersteuning zou willen bij het betrekken van moeilijk te vertegenwoordigen groepen bij de cliëntenparticipatie. De helft of iets meer dan de helft van de adviesraden zou (ook) ondersteuning willen bij het onderhouden van contacten met diverse achterbannen (57%) en bij het ontwikkelen van strategische vaardigheden (50%) zoals onderhandelen, lobbyen, overtuigen en gebruik maken van de media. Daarnaast zijn belangrijke onderdelen voor ondersteuning het verbreden van het advieswerk (49%) en informatie over lokale ontwikkelingen (47%). Ruim een derde van de adviesraden wil ondersteuning bij het eigen functioneren (31%), meer inzicht in gemeentelijke financiën (39%) en meer basisvaardigheden ontwikkelen (39%).

Voorbeeld 5: Aanpassing PGB-bedragen huishoudelijke hulp in Heeze-Leende

Het advies was gericht op gebruikers van de huishoudelijke hulp. De kern van het advies ging over het vaststellen van nieuwe uurtarieven. De werkwijze was schriftelijk: het advies ging via de ambtenaar naar het college van B&W. De adviesraad kreeg een ontwerp van het B&W-besluit toegestuurd met de vraag om binnen twee weken te adviseren. Er is samengewerkt met de achterbannen. Na het advies van de Wmo-raad kwam er een nieuw B&W-voorstel, maar voordat de adviesraad daar opnieuw over kon adviseren had B&W al een besluit genomen over dit tweede voorstel. Wel was een onderdeel van het advies van de adviesraad overgenomen. De ambtenaar stelde de voorzitter van de raad op de hoogte van het genomen B&W-besluit. Het leerpunt is dat de procedures nog niet kloppen. De gemeente vraagt te laat advies. En daarna blijkt dan dat B&W het advies van de adviesraad niet kan honoreren. Dit is voor beide partijen een vervelende situatie. De adviesraad wil tot betere afspraken en procedures komen.

Onderwerpen waarover het adviesorgaan meer ondersteuning nodig heeft. (N=74) ^a

	<i>Aantal</i>	<i>%</i>
<i>Het functioneren van het adviesorgaan</i>	23	31%
<i>Informatie over de lokale ontwikkeling</i>	35	47%
<i>Het verbreden van het advieswerk</i>	36	49%
<i>Inzicht in gemeentelijke financiën</i>	29	39%
<i>Inzicht in gemeenschappelijke procedures (duale stelsel)e.d.</i>	29	39%
<i>Het onderhouden van contacten met de diverse achterbannen</i>	42	57%
<i>Het betrekken van moeilijk te vertegenwoordigen groepen bij de cliëntenparticipatie (allochtonen, jongeren)</i>	60	81%
<i>Het trainen van basisvaardigheden (vergaderen, schriftelijke adviezen uitbrengen)</i>	29	39%
<i>Het trainen van strategische vaardigheden (onderhandelen, lobbyen, overtuigen, gebruik van de media)</i>	37	50%
<i>Anders, namelijk</i>	8	11%

^a meerdere antwoorden mogelijk

10. Politieke prioriteiten

We hebben aan de adviesraden gevraagd welke onderwerpen of velden in het komende jaar hoog op de politieke agenda moeten staan. De omschrijvingen van de antwoorden die op deze vraag zijn gegeven, staan in bijlage 2. De top 10 bestaat uit de volgende meest genoemde onderwerpen:

Top 10 Politieke prioriteiten (N=76):

- Mantelzorgondersteuning en vrijwilligersbeleid (47%)
- Huishoudelijke hulp en thuiszorg (kwaliteit, herindicatie, eigen bijdrage, pgb) (33%)
- Jeugdzorg/-beleid (24%)
- Wmo-loket (20%)
- Toegankelijkheid & bereikbaarheid (openbare ruimte, vervoer) (17%)

- Informatievoorziening/communicatie met burgers (13%)
- Ouderenbeleid, gevolgen vergrijzing (12%)
- Leefbaarheid dorpen & wijken (11%)
- Woonzorg ouderen en mensen met een lichamelijke beperking (9%)
- Integrale aanpak, (sociale) samenhang en samenhang prestatievelden (8%)

11. Samenvattende conclusies

In deze tussenrapportage staat een overzicht van de resultaten van de zelfevaluaties die 82 Wmo-adviesraden in de eerste drie maanden van het jaar 2008 hebben uitgevoerd. Deze resultaten zijn positief, want in al deze adviesraden wordt hard gewerkt en er worden ook concrete resultaten geboekt. We kunnen vaststellen dat het cliëntenperspectief rond het Wmo-beleid op de kaart staat in de Nederlandse gemeenten.

Dit blijkt bijvoorbeeld uit de groepen die zijn vertegenwoordigd in de Wmo-adviesraden. Ouderen en mensen met een lichamelijke beperking zijn de meest vertegenwoordigde groepen, maar ook mantelzorgers zijn goed vertegenwoordigd, evenals chronisch zieken en vrijwilligers. De doelgroepen jeugd, dak- en thuislozen, verslaafden, en allochtonen zijn minder goed vertegenwoordigd.

De formele status van de Wmo-adviesraden is goed geregeld via verordeningen en huishoudelijke reglementen. Er zijn vooral afspraken gemaakt over aan wie het adviesorgaan adviseert; ook bestaan er schriftelijke afspraken over de samenstelling van het adviesorgaan, over het budget en de onderwerpen waarover wordt geadviseerd.

De adviesraden worden uitgebreid betrokken bij de beleidsontwikkeling. Niet alleen bij het eerste schriftelijke beleidsontwerp en bij de nota's voor de gemeenteraad en het college van B&W: al in het stadium daarvoor, bij de brainstormfase, is er de mogelijkheid het

beleid te beïnvloeden. De gemeente betreft de adviesraden ook vaak bij het plan van aanpak voor de uitvoering.

Wat betreft de inhoud van het advieswerk blijkt dat het overgrote deel van de adviesraden breed adviseert, namelijk over alle negen velden van de Wmo. Ook adviseert drie kwart zowel over het beleid als over de uitvoering. De helft adviseert verder bovendien over aanpalende beleidsterreinen, zoals gezondheidsplannen en jeugdzorg.

Bijna alle adviesraden adviseren niet alleen gevraagd, maar ook ongevraagd. De lijst van ongevraagde adviesonderwerpen is erg divers en behelst onder meer: PGB, voorzieningen, mantelzorg, vrijwilligersbeleid, uitvoering regiotaxi, toegankelijkheid, subsidieregels, indicatiestelling en gezondheidsbeleid.

De adviesorganen hebben de verschillende onderdelen van het advieswerk beoordeeld. Opvallend is de goede relatie van de adviesraden met de gemeente. De gemeenten nemen de adviesorganen serieus en het overleg met de gemeente verloopt in een goede sfeer. Ook is een meerderheid van de adviesraden tevreden over de resultaten van dit overleg: adviesonderdelen worden opgenomen in het beleid. Een negatief oordeel vellen de adviesraden over tijdsaspecten: er is onvoldoende tijd voor de voorbereiding, de gemeente koppelt niet tijdig genoeg terug en er is regelmatig onvoldoende tijd om met de gemeente te overleggen.

Over het eigen functioneren zijn de adviesraden positief; vooral de vergaderingen en het samenwerken lopen goed. Verbeterpunten zijn het bepalen van een goede strategie, het nemen van eigen initiatieven, en het hebben van een duidelijke taakverdeling. Kennishiaten zijn er over de positie van de achterbannen en over de inhoud van de Wmo-velden.

Als het gaat over de effecten van het advieswerk dan oordeelt een grote meerderheid van de raden positief over hun inbreng bij het tot stand komen van de Wmo-beleidsnota en over de inhoud van de beleidsnota (70%). Ook zijn de raden positief over de effecten van hun werk op het beleid individuele voorzieningen, de informatievoorziening aan burgers, individueel vervoer, en het lokale loket. Ontevreden zijn de adviesraden over hun inbreng op het beleid rond cliëntgestuurde initiatieven, OGGZ/maatschappelijke opvang, herindicatie van hulp bij het huishouden en inkoop van hulp bij het huishouden. Het oordeel van de adviesraden over de inhoud van het gemeentelijke beleid op deze terreinen van het Wmo-beleid komt hiermee overeen.

Het overgrote deel van de adviesraden krijgt ondersteuning bij het advieswerk. Voor meer dan de helft gebeurt dat door een ambtenaar, en ook voor meer dan de helft van de raden door een medewerker van Zorgbelang. In ongeveer tien procent biedt een medewerker van een ggz-werkgroep de ondersteuning. Onderdelen waar de adviesraden meer ondersteuning bij nodig hebben zijn het betrekken van moeilijk te vertegenwoordigen groepen bij de cliëntenparticipatie; het onderhouden van contacten met diverse achterbannen, en het ontwikkelen van strategische vaardigheden zoals onderhandelen, lobbyen, overtuigen en gebruik maken van de media. Ook zijn belangrijke onderdelen voor ondersteuning het verbreden van het advieswerk en informatie over lokale ontwikkelingen.

Bijlage 1   Overzicht gemeenten

Overzicht van Wmo-raden die de vragenlijst Zelfevaluatie adviesraden Wmo hebben ingevuld tot eind maart 2008. Totaal: 82 ingevulde vragenlijsten.

Drenthe:

- De Wolden
- Emmen
- Westerveld
- Meppel, Nijeveen en diverse buurtschappen
- Midden Drenthe
- Roden
- Tynaarlo

Flevoland:

- Dronten

Friesland:

- Balk
- Bolsward
- Lemsterland
- Kollum
- Leeuwarden
- Zwaagwesteinde

Gelderland:

- Ede
- Harderwijk

Groningen:

- Groningen
- Loppersum

- Ten Boer
- Wedde
- Zuidhorn

Limburg:

- Arcen en Velden
- Beek
- Nuth
- Simpelveld
- Sittard-Geleen-Born
- Valkenburg aan de Geul
- Voerendaal

Utrecht:

- Abcoude, Baambrugge
- Baarn
- Breukelen, Nieuwer ter Aa, Kockengen
- Bunnik
- De Bilt
- De Ronde Venen
- Eemnes
- IJsselstein
- Lopik
- Montfoort en Oudewater
- Nieuwegein
- Veenendaal
- Vianen(U)

Overijssel:

- Tubbergen

Noord-Brabant:

- Best
- Deurne
- Dongen
- Drimmelen, H&L
Zwaluwe, Made, Terheijden, Wagenberg
- Geldrop-Mierlo
- Goirle
- Loon op Zand: Loon op Zand, Kaatsheuvel en De Moer
- Halderberge
- Heeze-Leende
- Helmond
- Landerd (Zeeland-Schaijk-Reek)
- Oisterwijk
- Rucphen
- Sint Anthonis
- Son en Breugel
- Tilburg
- Veghel
- Veldhoven
- Zevenbergen, Klundert, Fijnaart, Willemstad, Zevenbergschen Hoek, Standdaarbuiten, Noordhoek, Heijningen, Noord-schans, Moerdijk, Langeweg, Helwijk

Noord-Holland:

- Amsterdam (Klankbordgroep)
- Amsterdam (deelraad)
- Amsterdam (deelraad)
- Diemen
- Haarlemmermeer
- Heemskerk
- Koggenland (Ursem)
- Laren
- Stede Broec (Bovenkarspel, Grootebroek, Lutjebroek)
- Uitgeest
- Velsen (Santpoort Zuid, Santpoort Noord, Velsbroek, IJmuiden, Velsen Zuid en Velsen Noord)
- Wevershoof (Kernen Zwaagdijk, Onderdijk, Wevershoof)
- Zandvoort (en Bentveld)

Zeeland:

- Goes
- Hulst
- Yerseke

Zuid-Holland:

- Brielle (Brielle, Zwarte-waal en Vierpolders)
- Hellevoetsluis
- Hillegom
- Oegstgeest
- Spijkenisse

Bijlage 2   Overzicht tabellen

Status van het adviesorgaan ^a

	N	%
Het adviesorgaan is officieel door de gemeenteraad ingesteld bij verordening	34	41%
Het adviesorgaan is door het college van burgemeester en wethouders ingesteld bij reglement	28	34%
Het adviesorgaan heeft formele bevoegdheden	41	50%
Het adviesorgaan heeft een huishoudelijk reglement	34	41%
Anders, namelijk	30	37%

^a meerdere antwoorden mogelijk

Hoe breed is het advieswerk van uw adviesorgaan ^a

	N	%
Wij adviseren over alle negen velden van de Wmo	68	83%
Wij adviseren over enige velden van de Wmo	13	16%
Wij beperken ons alleen tot de hoofdlijnen	6	7%
Wij adviseren alleen over het beleid en niet over de uitvoering	9	11%
Wij adviseren alleen over het beleid en niet over de uitvoering	3	4%
Wij adviseren over het beleid en over de uitvoering	64	78%
Wij adviseren ook over aanpalende beleidsterreinen, zoals gezondheidsplannen en jeugdzorg	41	50%
Anders, namelijk	15	18%

^a meerdere antwoorden mogelijk

Doelgroepen vertegenwoordigd in de adviesraad, categorie 'Anders, namelijk...':	
<i>2e cirkel: ouderenzorg, kerken, politieke partijen en jeugd</i>	1
<i>Adviseur vanuit de jeugd</i>	1
<i>ANGO</i>	1
<i>Belangengroep rond seksuele diversiteit</i>	1
<i>Cliënten thuiszorg</i>	1
<i>Cliëntenraad Gemeenschappelijke Sociale Raad</i>	1
<i>Cliëntenraden woon- /zorginstellingen</i>	2
<i>Cliëntenraden zorginstellingen, welzijn</i>	1
<i>Dorpsraden, sportraad, kunst- en cultuurraad, cliëntenraden vvo, Time out, huurdersplatform, Katholiek Vrouwen Gilde, Zonnebloem, Lidwinabond, Samen Verder, Nederlandse vereniging Autisme, COC, algemene hulpdienst</i>	1
<i>Huurdersbelangenvereniging, cliëntenraden verzorgingshuizen, cliënten maatschappelijk werk</i>	1
<i>Huurdersvereniging</i>	2
<i>Individuele burgers op persoonlijke titel met diverse achtergronden</i>	1
<i>Maatschappelijke opvang en prestatieveld 9</i>	1
<i>Minima en vluchtelingenwerk</i>	1
<i>Per Saldo</i>	1
<i>RCO</i>	1
<i>Regionaal Platform gehandicapten</i>	1
<i>Rode Kruis, Voedselbank, Vrouwenennetwerk, Algemene Hulpdienst</i>	1
<i>Scholen en cliëntenraad Sociale dienst</i>	1
<i>Seniorenraad</i>	1
<i>Sport</i>	1
<i>Vakbonden</i>	2
<i>Vakbonden, huurdersbelangenvereniging</i>	1
<i>Veenendaalse Vrouwenraad</i>	1
<i>Vluchtelingenwerk, 2 vrouwenorganisaties, ouderen ontmoetingscentrum, Zonnebloem</i>	1
<i>Vrouwen</i>	1
<i>n.v.t. /geen antwoord</i>	53
Eindtotaal	82

<i>Mist u nog (vertegenwoordigers van) belangrijke doelgroepen in uw adviesorgaan? 'Ja, namelijk...':</i>	Totaal
<i>Allochtone vrouwen, jeugd</i>	1
<i>Allochtonen</i>	1
<i>Allochtonen en VG</i>	1
<i>Allochtonen, ggz-cliënten, mensen met een verstandelijke beperkingen en jongeren, buurt- en wijkraden</i>	1
<i>Allochtonen, jongeren, verstandelijk gehandicapten</i>	1
<i>Allochtonen, verslaafden, dak- en thuislozen, vrijwilligers, levensbeschouwelijke organisaties en jeugd</i>	1
<i>Allochtonen. Een vertegenwoordiger van deze doelgroep heeft zich aangemeld maar heeft nog geen bijeenkomst bijgewoond.</i>	1
<i>Buurt- en wijkraden</i>	2
<i>Buurt- en wijkraden, jeugd</i>	1
<i>Buurt- en wijkraden, verenigingsleven</i>	1
<i>Dak- en thuislozen; buurt en wijkraden; ouders jeugd en jongerenzorg</i>	1
<i>Geestelijk Gehandicapten</i>	1
<i>GGZ</i>	1
<i>Groep zintuiglijke beperking</i>	1
<i>Jeugd</i>	9
<i>Jeugd (onder te brengen in een eigen platform waarvan een vertegenwoordiger lid wordt van het Wmo-platform) en levensbeschouwelijke organisaties</i>	1
<i>Jeugd en allochtonen</i>	6
<i>Jeugd en allochtonen (wel geprobeerd er bij te krijgen, er zijn wel contacten), uitkeringsgerechtigde (willen wel deelnemen als voor hen relevante punten op de agenda staan).</i>	1
<i>Jeugd en GGZ</i>	1
<i>Jeugd en jongeren; alle boven niet aangekruiste groepen</i>	1
<i>Jeugd en nog 1 ggz cliënt</i>	1
<i>Jeugd en verslaafden</i>	1
<i>Jeugd, allochtonen, zintuiglijk beperkte jeugd</i>	1

Mist u nog (vertegenwoordigers van) belangrijke doelgroepen in uw adviesorgaan? 'Ja, namelijk...':	Totaal
<i>Jeugd, GGZ, levensbeschouwelijke organisatie</i>	1
<i>Jeugd, mensen met een verstandelijke beperking en hun vertegenwoordigers, allochtonen, uitkeringsgerechtigden</i>	1
<i>Jeugd, verstandelijk gehandicapten of vertegenwoordigers, ggz-cliënten,</i>	1
<i>Jeugd/ jongeren -minima-</i>	1
<i>Jeugd; geestelijke gezondheidszorg</i>	1
<i>Jongeren, buurt- en wijkraden, allochtonen, GGZ</i>	1
<i>Juridisch en inhoudelijk deskundigen</i>	1
<i>Kerken</i>	1
<i>Lichamelijk beperking, zintuiglijke beperking, jeugd</i>	1
<i>m.n. een jeugdig lid, zie boven</i>	1
<i>Mantelzorgers, levensbeschouwelijke organisaties, buurtwerk</i>	1
<i>Minderheden en jeugd</i>	1
<i>Minderheden, jeugd, anderstaligen</i>	1
<i>Sport, mantelzorg, vrijw.werk</i>	1
<i>Uitkeringsgerechtigden</i>	1
<i>Verlaafden</i>	1
<i>Verlaafden, allochtonen, mensen met een verstandelijke beperking</i>	1
<i>Verlavingszorg, kleine dorpskernen</i>	1
<i>Verstand.gehandicapten</i>	1
<i>VG en jeugd</i>	1
<i>Vg, ggz, allochtonen, jeugd</i>	1
<i>Vrijwilligers en Jeugd</i>	1
<i>Vrijwilligers, jongeren, allochtonen</i>	1
<i>n.v.t./geen antwoord</i>	22
Eindtotaal	82

Status van de adviesraad, categorie 'Anders, namelijk...':	Totaal
<i>Adviesorgaan voor de wethouder die belast is met de uitvoering van de Wmo</i>	1
<i>Bij tijdelijk convenant</i>	1
<i>Binnenkort zijn er ook statuten en huishoudelijk reglement</i>	1
<i>Convenant</i>	1
<i>Convenant met college</i>	1
<i>Convenant met gemeente</i>	1
<i>Erkend door BMW</i>	1
<i>Geen van bovenstaande, maar hebben sinds juli reeds 22.000 euro voor ondersteuning en geven advies zonder officiële status</i>	1
<i>Geven gevraagd en ongevraagd advies</i>	1
<i>Heeft zichzelf opgericht, maar wordt door college en raad erkend als belangrijk en bevoegd</i>	1
<i>De adviesraad is officieel door het College van B&W ingesteld</i>	1
<i>De adviesraad wordt binnenkort door de gemeente ingesteld bij verordening en krijgt daarmee een formele status. De adviesraad krijgt dan ook een huishoudelijk reglement</i>	1
<i>Het Wmo-forum is het formele adviesorgaan voor het college inzake de Wmo</i>	1
<i>Huishoudelijk reglement en concept convenant met de gemeente</i>	1
<i>Ingesteld per brief</i>	1
<i>Niet gestructureerd</i>	1
<i>Nog geen formele status</i>	2
<i>Onafhankelijke org.</i>	1
<i>Ongevraagd advies uitbrengen 2x ingesteld door B&W zonder reglement</i>	1
<i>Opgericht door uitvoeder loket.</i>	1

Status van de adviesraad, categorie 'Anders, namelijk...':	Totaal
<i>Stichting</i>	4
<i>Stichting die een convenant heeft afgesloten met de gemeente.</i>	1
<i>Stichting met convenant met gemeente</i>	1
<i>Stichting met statuten en het heeft een convenant met B&W</i>	1
<i>Stichting zonder formeel afsprakenkader met de gemeente</i>	1
<i>Wij werken momenteel aan een verordening en huishoudelijk reglement en hopen dit half 2007 geëffectueerd te hebben</i>	1
<i>n.v.t. / geen antwoord</i>	52
Eindtotaal	82

Brengt u ook ongevraagd advies uit? Zo ja, waarover?	Totaal
<i>Actuele onderwerpen betreffende de prestatievelden</i>	1
<i>Actuele onderwerpen: alles wat voorkomt, nog niet gebeurd</i>	1
<i>Agenda 22</i>	1
<i>Alle beleidsvelden</i>	1
<i>Alle prestatievelden</i>	1
<i>Alle velden</i>	2
<i>Alle Wmo gerelateerde onderwerpen</i>	1
<i>Alle Wmo-zaken</i>	1
<i>Alle zaken die betrekking hebben op de 9 PV van de Wmo.</i>	1
<i>Alle zaken die betrekking hebben op de 9 prestatievelden van de Wmo</i>	1
<i>Alles aangaande de Wmo</i>	1
<i>Alles wat maar voor ons als platform herkenbaar is</i>	1
<i>Alles wat nodig is - voornemen</i>	1

Brengt u ook ongevraagd advies uit? Zo ja, waarover?	Totaal
<i>Alles wat op ons pad komt, ook over toegankelijkheid van de woonomgeving</i>	1
<i>Alles, indien nodig</i>	1
<i>Alphahulp</i>	1
<i>Als ongevraagd advies nuttig lijkt, bv WMO&SMART</i>	1
<i>B.v. bereikbaarheid</i>	1
<i>B.v. samenwerking sociale dienst met andere gemeenten; inrichting lokaal loket</i>	1
<i>B.v. Toegankelijkheid stadhuis, invoering Wmo, geld mantelzorgcompliment, aparte bezwaar en klachtenregeling</i>	1
<i>Belastingondersteuning, vrijwilligerswerk MEE, eigen bijdrage, collectief vraagafhankelijk vervoer</i>	1
<i>Beleid en uitvoering 9 prestatievelden</i>	1
<i>Beleidsplan Wmo</i>	1
<i>Bijv. bejegening, inrichting loket</i>	1
<i>Bijv. communicatie</i>	1
<i>Communicatie</i>	1
<i>De 9 prestatievelden</i>	1
<i>De te volgen strategie, over de wijze van informatie aan de burger, en planningen behandeling van nota's</i>	1
<i>De WMO</i>	1
<i>Diverse onderwerpen</i>	1
<i>Diverse zaken</i>	1
<i>Eigen bijdrage, hulp bij het huishouden, regiotaxi, aanpasbaar bouwen/ levensbestendige woningen en in principe alle Wmo-onderwerpen</i>	1
<i>Elk onderwerp dat binnen de Wmo valt</i>	1
<i>Gezondheidsprofiel ouderen en huisbezoek 75+</i>	1
<i>Gezondheidsbeleid</i>	1
<i>Hergebruik hulpmiddelen, loket</i>	1
<i>Herindicatie</i>	1

Brengt u ook ongevraagd advies uit? Zo ja, waarover?	Totaal
<i>Het voorkomen van dubbele inning van de eigen bijdrage, over huishoudelijke verzorging, over aanvraag procedures ter ondersteuning van cliënten, over 'public relations'.</i>	1
<i>HH, regiotaxi, loket en voorzieningen</i>	1
<i>Hoogte PGB, eigen bijdrage scootmobielen; fusie welzijnswerk. In totaal 19 adviezen uitgebracht waarvan 3 ongevraagd.</i>	1
<i>Indicatiestelling</i>	1
<i>Indiceren, verordeningen, etc.</i>	1
<i>Is nog niet aan de orde geweest maar als de adviesraad dat nodig vindt, zal dit zeker gebeuren (over alles wat gerelateerd is aan de 9 prestatievelden)</i>	1
<i>Kan verschillen</i>	1
<i>Leefbaarheid gemeente voor iedereen</i>	1
<i>Mantelzorg</i>	1
<i>Mantelzorg en vrijwilligers</i>	1
<i>Naar eigen inzicht over aanpalende terreinen</i>	1
<i>Nog niet bekend</i>	1
<i>O.a. inkomenstoets regiotaxi en het zg 'kamer-tot-kamer-vervoer'</i>	1
<i>Onderwerpen van de Wmo</i>	1
<i>Over alles wat de Wmo betreft</i>	1
<i>PGB</i>	2
<i>Prestatievelden 3,4,5 en 6</i>	1
<i>Prestatievelden, toegankelijkheid</i>	1
<i>Prestatievelden</i>	1
<i>Relevante zaken uit de 9 prestatievelden</i>	1
<i>Situationeel</i>	1
<i>Structuur visie gemeente (onderwerpen die de Raad belangrijk vindt)</i>	1
<i>Subsidieregels</i>	1

Brengt u ook ongevraagd advies uit? Zo ja, waarover?	Totaal
<i>Toegankelijkheid nwe gemeentehuis, herindicatie en wanneer zich in de actualiteit iets voordoet</i>	1
<i>Toestand van wegen en paden</i>	1
<i>Uitbreiding openstelling Zorgloket</i>	1
<i>Uitvoering van de regiotaxi</i>	1
<i>Vermelding in gemeentegids; opzetten Digitaal Loket. Verder over verschillende onderwerpen ideeën gespuid.</i>	1
<i>Verordeningen, & dat wat ons ter ore komt & relevant is</i>	1
<i>Voorliggende zaken</i>	1
<i>Voortbestaan adviesraden gemeente</i>	1
<i>Voorzieningen, mantelzorg, pgb</i>	1
<i>Vrijwilligersbeleid, extraatje mantelzorgers en herindicatie HV door ggd</i>	1
<i>Wel mogelijk nog niet gebeurd</i>	1
<i>Wel of geen allochtone bode met tolkfunctie; signalering op de uitvoering</i>	1
<i>Wmo</i>	1
<i>WMO loket</i>	1
<i>Zaken waar gemeente ons inziens nog onvoldoende aandacht besteedt</i>	1
<i>n.v.t. /geen antwoord</i>	5
Eindtotaal	82

Van wie krijgt uw adviesorgaan ondersteuning? Categorie 'Anders, namelijk...':	Aantal
<i>Verschillende achterbannen</i>	1
<i>Ambtelijk indien gevraagd + notulist</i>	1
<i>Ambtenaar</i>	1
<i>Ambtenaar van de gemeente</i>	1
<i>Ambtenaren</i>	1
<i>Amsterdamse en landelijke PGO organisaties</i>	1
<i>Beleidsambtenaar</i>	1
<i>Beleidsmedewerker van gemeente</i>	1
<i>Beleidsmedewerker Wmo</i>	1
<i>Consulent VCP</i>	4
<i>Contactmedewerker van de gemeente</i>	1
<i>Cursussen</i>	1
<i>Eigen ambtelijk secretaris</i>	1
<i>Eigen ondersteuner met subsidie van de gemeente 22.000 euro. Het TOG treedt op als werkgever</i>	1
<i>Eigen secretariaat en voorbereidingsgroep (vrijwilligers)</i>	1
<i>Geïntegreerd in de raad</i>	1
<i>Gemeente</i>	1
<i>Gemeente-ambtenaar op aanvraag</i>	1
<i>Medewerkers van Stichting Gehandicapten Overleg Amsterdam (SGOA), Amsterdams Patiënten/Consumenten Platform (APCP), Verstandelijk Gehandicapten Belangen Collectief (VGBC) en COSBO (Amsterdamse ouderenbonden).</i>	1
<i>Medewerkers welzijnsorganisaties</i>	1
<i>Notulist en ambtelijk contactpersoon</i>	1
<i>Notulist ingehuurd door de gemeente en evt. op aanvraag</i>	1
<i>Onafhankelijke ondersteuner, betaald door de gemeente, 8 uur per maand</i>	1
<i>Onafhankelijke professionele ondersteuning, stichting</i>	1

Van wie krijgt uw adviesorgaan ondersteuning? Categorie 'Anders, namelijk...':	Aantal
<i>BWI</i>	
<i>Ondersteuning door een beleidsmedewerkster van Welzijn Ouderen WestFriesland</i>	<i>1</i>
<i>Opbouwwerker Stichting Welzijn</i>	<i>1</i>
<i>Projectleider WMO Goes</i>	<i>1</i>
<i>Pzp</i>	<i>1</i>
<i>St. welzijn</i>	<i>1</i>
<i>St. welzijn ouderen</i>	<i>1</i>
<i>Steunpunt mantelzorgondersteuning, patiënten/ cliënten-organisaties.</i>	<i>1</i>
<i>Stichting zet</i>	<i>1</i>
<i>Toelichting hierboven: ondersteuning is informatie bieden</i>	<i>1</i>
<i>VCP en LOC</i>	<i>1</i>
<i>VCP</i>	<i>1</i>
<i>Via overkoepelende cliëntenorganisaties, onafhankelijk notulist</i>	<i>1</i>
<i>Wel bij de verbreding van het cliëntenplatform met vertegenwoordigers van chronisch zieken, mantelzorgers en dak- en thuislozen</i>	<i>1</i>
<i>n.v.t. / geen antwoord</i>	<i>40</i>
Eindtotaal	82

<i>Wat zou hoog op de politieke agenda moeten staan? (N=76)</i>
<i>Comm. met de Wmo-raad, in een beginstadium; Ontwikkelen van een goede werkagenda/werkplanner</i>
<i>Ondersteuning mantelzorg (erkenning binnen indicatie); Toerusting en scholing regioloket</i>
<i>Ondersteuning van mensen met een lichamelijke en/of een zintuiglijke beperking; Mantelzorgondersteuning; Vrijwilligersbeleid; Pakket van eisen t.a.v. de kwaliteit van de huishoudelijke verzorging.</i>
<i>Vereenvoudiging van de communicatie en regelgeving; Vrijwilligers- en mantelzorg; Leefbaarheid</i>
<i>Bekostiging beleid in de toekomst.</i>
<i>Ontwikkeling Wmo-loket; Thuiszorg i.r.t. (her)indicaties en zorg over huishoudelijke hulp</i>
<i>Jeugd; Sociale samenhang; Wonen met Zorg, informatie voorziening, mantelzorg</i>
<i>Actuele folders en brochures over de actuele stand van zaken en in een eenduidige herkenbare lay-out.</i>
<i>Afhankelijk van evaluatie over functioneren 1e jaar; Jeugd; Wmo in breder perspectief plaatsen naar ambtenaren en beleidsmakers</i>
<i>Bereikbaarheid en toegankelijkheid openbare ruimte</i>
<i>Betrokkenheid van de Gemeenteraad naar de burger</i>
<i>Communicatie met de burgers</i>
<i>Concrete resultaten vormgeven, innovaties als middel om Wmo-gedachte vorm te geven, mantelzorg, jeugd, sociale cohesie, ggz</i>
<i>Dagbesteding ---> sociale kaart van Goirle; Ondersteuning mantelzorgers/vrijwilligers</i>
<i>Dak- en thuislozen (inloopvoorziening); Mantelzorg en zorg-vrijwilligers</i>
<i>De beschikbaarheid van gelden voor de Wmo</i>
<i>De maatschappelijke participatie van minderheden in de gemeente.</i>
<i>De samenhang tussen alle prestatievelden.</i>

Wat zou hoog op de politieke agenda moeten staan? (N=76)
<i>De uitvoering van de Wmo-nota</i>
<i>Dorpsontwikkeling i.r.t. samenlevingsvisie; gezondheidsbeleid 2008-2011; jeugdbeleid; evaluatie en bijstellen individuele voorzieningen; diverse actiepunten in beleidsplan; woonbehoeften ouderen en mensen met beperking; Wmo-loket.</i>
<i>Een systeem van gemeentelijke ondersteuning voor iedereen en voor alle organisaties en verenigingen die zich inzetten voor hun omgeving. (buurt- dorp - gemeente- regio - (ook financieel)</i>
<i>Empathie</i>
<i>Evaluatie 2007; Klanttevredenheid; Evaluatie van de verordening</i>
<i>Hoe bereiken we de achterban; Voorlichting achterban; Herindicatie huishoudelijke verzorging; Verdere invulling beleidsnota</i>
<i>Huishoudelijke hulp, vervoer</i>
<i>Huishoudelijke hulp: indicatie en uitvoering.</i>
<i>Indicatieproblematiek; zittend ziekenvervoer</i>
<i>Indicatiestelling HH</i>
<i>Informatievoorziening aan burgers over de Wmo; Burgerparticipatie; Wmo loket</i>
<i>Informatievoorziening aan de burgers, mantelzorgondersteuning, verstrekkingenboek</i>
<i>Integraal, vraaggestuurd en inclusief beleid; welzijn, pgb, wonen en werk.</i>
<i>Integrale aanpak; Ouderenbeleid</i>
<i>Integratie mensen met een beperking, functioneren loket, mantelzorg, betere info naar de burger, toegankelijkheid stad en gebouwen</i>
<i>Invulling van het loket en ondersteuning mantelzorg</i>
<i>Jeugdbeleid & milieubeleid</i>
<i>Jongerenbeleid inzake alcohol en drug en sluitende zorgketen; Mantelzorgers/vrijwilligers</i>
<i>Leefbaarheid en jeugdvoorzieningen</i>

Wat zou hoog op de politieke agenda moeten staan? (N=76)
<i>Leefbaarheid, sociale veiligheid, vervoer, eigen bijdrage, mobilisatie en eigen verantwoordelijkheid burgers, vrijwilligers, communicatie/informatievoorziening aan burgers en cliëntondersteuning</i>
<i>Lokaal Loket, indicatiebeleid</i>
<i>Loket; Mantelzorg/vrijwilligerswerk; Indicatie HV 1 en 2, geen alfahulpen; Wonen met zorg</i>
<i>Loket, Mantelzorg, Vrijwilligers, Onze Status.</i>
<i>Mantelzorg en Cliëntenparticipatie</i>
<i>Mantelzorg; Eén loket; De nieuw te vormen Welzijnsstichting</i>
<i>Mantelzorg; Ouderen/gehandicaptenhuisvesting; Zorgunit dag-nachtopvang</i>
<i>Mantelzorg, individueel vervoer, jeugdzorg, buurtwerk, armoedebeleid, sociaal beleid, alfahulp, PGB(hoogte budget), kritisch vervolgen van (her)indicatie huishoudelijke zorg, bij/herscholing loketmedewerkers</i>
<i>Mantelzorg, vrijwilligers, jeugd, woon/zorgvoorzieningen voor ouderen en voor gehandicapten of mensen met beperkingen, verbeteren Wmo-loket, procedures voor individuele voorzieningen versnellen</i>
<i>Mantelzorg/vrijwilligersondersteuning; Huishoudelijke hulp/alfa hulp, leefbaarheid voor iedereen</i>
<i>Mantelzorgers- en vrijwilligersbeleid; Civil society; Vergrijzing van de regio en gemeenten en gevolgen daarvan</i>
<i>Mantelzorgers, vergrijzing, jeugd, niveau/kwaliteit/toegankelijkheid van voorzieningen, kostenbewaking, informatie/advies/lokaal loket, hulp bij het huishouden m.n. het PGB, (allochtone)ouderen, voorkomen van problemen door sociale uitsluiting en marginalisering</i>
<i>Ondersteuning mantelzorgers;vrijwilligers; Mantelzorg; alcoholbeleid; Sociale samenhang en leefbaarheid dorpen bevorderen (dorpshuizen, wijksteunpunten); Kwaliteit 'HH-zorg waarborgen; Werven vertegenwoordigers ontbrekende groepen</i>
<i>Ouderenbeleid en aangepast wonen</i>

Wat zou hoog op de politieke agenda moeten staan? (N=76)
<i>Prestatieveld 4 (Mantelzorg) want geheel nieuw prestatieveld; Prestatieveld 6 (GGZ) voor wat betreft kwaliteit; De prestatievelden 7-8-9 worden regionaal aangepakt, maar moeten lokale invulling krijgen.</i>
<i>Prestatievelden 1,2,3 (4x genoemd), 4,7. Verder de onderwerpen: eigen bijdrage HbH, Maatwerk leveren, financiële onderbouwing en transparantie hiervan (2x), kwalitatief goede huishoudelijke hulp.</i>
<i>Prestatievelden 7, 8 en 9 en bewaking kwaliteit van de voorzieningen</i>
<i>Seniorenbeleid, regiovervoer, jeugdzorg</i>
<i>Tarieven huishoudelijke hulp</i>
<i>Thuiszorg, mantelzorg, vrijwilligers</i>
<i>Toegankelijk openbaar vervoer, speciaal vervoer naar ziekenhuis e.d.</i>
<i>Uitbreiden tot Wmo raad</i>
<i>De individuele leden worden WEL uitgenodigd voor overleg met het stadsdeel, maar daar zijn ook de aanbieders bij. Wij willen een regulier overleg zonder de aanbieders en schriftelijke afspraken</i>
<i>Verbetering openbaar vervoer en toegankelijkheid openbare gebouwen c.q. bestrating.</i>
<i>Verordening individuele voorzieningen; Huishoudelijke hulp; Vrijwilligerswerk; Mantelzorg; Informatievoorziening aan burgers; Regiotaxi - openbaar vervoer; Ouderenproof; Achterbanraadpleging</i>
<i>Verslaving jongeren en alcohol; zorgverlening ouderen; voldoende zorg én controle; infrastructuur; negatieve punten t.a.v. Wmo</i>
<i>Voldoende betaling vd HH 1; begeleiding mantelzorger; jeugdzorg; actieve rol gemeente in oprichten dorpsraden</i>
<i>Voorkomen afschaffing AWBZ; verruiming individueel (zittend zieken) vervoer; ondersteuning mantelzorg o.a. door fiscale verlichting; handhaving PGB voor persoonlijke verzorging</i>
<i>Voorzieningen mantelzorgers & vrijwilligers, verbeteren signaleringsfunctie, eenzaamheidsproblematiek, jeugdbeleid</i>
<i>Vrijwilligers, mantelzorgers</i>
<i>Vrijwilligerswerk, mantelzorg; individuele klachten waar?; alp-</i>

Wat zou hoog op de politieke agenda moeten staan? (N=76)
<i>hulp; rechtspositie van het Platform</i>
<i>Vrijwilligerszorg, (geestelijke) gezondheidszorg, jeugdbeleid.</i>
<i>Wel/geen inkomensgrens voor de voorzieningen</i>
<i>Welzijn en de gemeentelijke regelingen</i>
<i>Wmo beleidsplan, eigen bijdrage voorzieningen, klanttevredenheid, kwaliteitsonderzoek, levensloop bestendige stad, vrijwilligersbeleid, mantelzorgbeleid, Toekomstvisie ggd, lokaal gezondheidsbeleid</i>
<i>WMO jaarplan 2008-2010 waarin de volgende items relevant zijn:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Goed functioneren Wmo-loket (plus de indicaties daarbinnen) - Evalueren zorgindicatie versus behoefte - Snelle evaluatie Huishoudelijke verzorging / ontslagrecht, rechtspositie
<i>Woningbouwbeleid, ondersteuning mantelzorgers/vrijwilligers, respijtzorg, accommodatiebeleid, allochtonenbeleid, participatie, jeugdbeleid, ouderenbeleid</i>
<i>Woonservicezones, wijk- en buurtbeheer, agenda 22 VN</i>
<i>Zorg in het algemeen; Jeugdopvang</i>
<i>Zorg in natura en PGB met name gericht op schrijnende gevallen (minima)</i>
<i>Zorgloket; Mantelzorg; Jeugdbeleid</i>

Colofon

opdrachtgever/financier	Zorgbelang Nederland; Landelijk Platform GGz
auteurs	Trudi Nederland; Gülşen Doğan
omslag	Grafital, Valkenswaard
foto omslag	Nationale Beeldbank, Jim Rais
uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht telefoon 030-2300799 telefax 030-2300683 e-mail secr@verwey-jonker.nl website www.verwey-jonker.nl

De publicatie

De publicatie kan gedownload en/of besteld worden via onze website:

<http://www.verwey-jonker.nl>.

Behalve via deze site kunt u producten bestellen door te mailen naar verwey-jonker@adrepak.nl of faxen naar 070-359 07 01, onder vermelding van de titel van de publicatie, uw naam, factuuradres en afleveradres.

ISBN 97890-5830-2755

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2008.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut.

Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute.

Partial reproduction is allowed, on condition that the source is mentioned.